

РЕШЕНИЕ

№ 395

гр. Пловдив, 21.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арnaudова

Членове: Мария П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно търговско дело
№ 20235001000483 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно по чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №1 от 03.01.2023г., постановено по търг.дело №1453/2021г. по описа на Окръжен съд-С.З., са отхвърлени предявените от М. М. М. с ЕГН:***** и С. М. М. с ЕГН:*****, двамата с постоянен адрес: гр.С.З., ул.“И.“№**, против „Застрахователно акционерно дружество Д.Б.:Ж.и З.“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., район „И.“, ЖК Д., бул.“Г.М.Д.“№*, искове за заплащане на обезщетения от по 50000лв. за всеки от двамата поотделно за неимуществени вреди, претърпени от тях в резултат на смъртта на сестра им Д.М.М., настъпила при ПТП, извършено в Р.Р. на 02.09.2020г., ведно със законната лихва, считано от 02.09.2020г. до окончателното изплащане на сумите, евентуално, считано от 21.10.2020г. – датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, до окончателното изплащане на сумите, като решението е постановено при участието на трето лице-помагач на страната на

ответника Ю. Ю. А. с ЕГН:*****.

Недоволни от така постановеното решение са останали жалбоподателите М. М. М. и С. М. М., които, чрез пълномощника им адв.И. П., го обжалват изцяло с доводи за неправилност, според които по делото е доказана безспорно особено близка житейска връзка между тях и починалата им сестра, тъй като от разпитаните свидетели е установено обстоятелството, че непосредствено преди злополучната катастрофа на 02.09.2020г., в лятото на 2020г., преди да замине за Г. тя е оставила детето си на грижите на своя брат М. М. и неговата съпруга, от името на който впоследствие е подадена и молба за учредяване на настойничество над детето Д.Д. М.а и от когото са поети и всички разходи по транспортирането на тялото от Р. и погребението, както и, че още от деца между починалата и нейните братя е създадена тясна и силна емоционална връзка, като те са били до нея на всички празници и в лоши и добри моменти. По тези съображения се претендира за отмяна на обжалваното решение и уважаване изцяло на предявените искове, както и за присъждане на разноски.

Ответникът „Застрахователно акционерно дружество Д.Б.:Ж.и З.“АД е депозирал чрез пълномощника юрисконсулт И. С. писмен отговор на въззивната жалба с развити в него доводи за нейната неоснователност, според които по делото не са налице доказателства в семейството, в което са израснали ишците и починалата, да е имало липса на родителска грижа или присъствие, които да са били заместени в отношенията помежду им, а, напротив, събраните доказателства да сочат на отношения, присъщи за здраво и щастливо семейство с ясно изразени фигури на майка и баща. В условия на евентуалност заявява да поддържа всички направени в отговора на исковата молба твърдения и възражения, включително за съпричиняване и недължимост, от значение при определянето на евентуално обезщетение. Претендира за потвърждаване на обжалваното решение и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение за настоящото производство на основание чл.78,ал.8 от ГПК във връзка с чл.37 от ЗПрП и чл.25 от НЗПрП в размер на 1080лв., съобразен с материалния интерес и извършените процесуални действия по защита на дружеството по двата иска.

Третото лице-помагач Ю. Ю. А. не е подало отговор на въззивната жалба.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на въззивно разглеждане са предявените от М. М. М. и С. М. М. против „Застрахователно акционерно дружество Д.Б.:Ж.и З.“ АД искове с правна квалификация чл.432,ал.1 от КЗ за заплащане на обезщетения в размер на по 50000лв. на всеки от двамата поотделно за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени вследствие смъртта на тяхната сестра Д.М.М., настъпила при ПТП на 02.09.2020г. в Р.Р., причинено по вина на водача Ю. Ю. А. при управление на микробус „Опел“ с рег.№*****, застрахован при ответника, ведно със законната лихва от 02.09.2020г., евентуално от 21.10.2020г. – датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, до окончателното изплащане на сумите.

Исковите се основават на изложени в исковата молба твърдения връзката между ищите и починалата им сестра да е била изключително тясна и загубата от смъртта ѝ изключително тежка за тях, което наложило да потърсят медицинска помощ. Още преди години и преди злополучната катастрофа на 02.09.2020г., в лятото на 2020г., сестра им дошла при тях и им заявила, че заминава за Г., оставяйки детето си на техните грижи, които те като семейство поели. Поради тази причина подали молба за учредяване на настойничество над детето Д.Д. М.а по реда на чл.153,ал.1 от СК от името на М. М., от когато и до момента той и съпругата му се грижели за него. Той поел и всички разходи за транспортиране на тялото от Р.Р. и погребението, както и за легализиране и превод на представените документи във връзка с разследването. С допълнителна молба е конкретизиран механизма на произшествието и е уточнено, че ищецът М. М. е поел грижите за детето на сестра си, на когото тя го е оставила и който и е дал средства да замине на работа в Г., а ищецът С. М., макар и да не е имал толкова силна връзка, тъй като били от различни бащи, също поддържал контакти със сестра си и смъртта ѝ също се отразила негативно върху неговата психика.

С отговора на исковата молба ответникът е признал съществуването на валидно застрахователно правоотношение към датата на ПТП по отношение на лекия автомобил, управляван от водача Ю. Ю. А., чието привличане като трето лице-помагач е поискал. Оспорил е изключителната вина на същия за

настъпване на ПТП. Заявил е възражение за съпричиняване от страна на пострадалата, изразяващо се в нарушение на изискванията на чл.108,ал.1 и ал.2, чл.113 и чл.114 от ЗДвП, с твърдения да е пътувала без поставен или правилно поставен предпазен колан. Оспорил е твърдяната изключително близка връзка между нея и ищците, както и, че ищецът М. М. е полагал и полага грижи за детето ѝ и е поел разходите по транспортирането на тялото ѝ и нейното погребение. Оспорил е размера на претенциите като прекомерно завишен, както и началната дата на претендираната законна лихва, каквато счита за дължима от 10.05.2021г. – датата на постановения отказ, или от входиране на исковата молба в съда.

С допълнителна искова молба е заявено, въпреки че ищецът С. М. и починалата Д. М.а произхождат от един и същ баща, но от различни майки, отношенията помежду им да са били изключително близки. Братята и сестрата израснали заедно и тя разчитала изключително много на тях, като живеели в една жилищна сграда в гр.С.З., ул.“И.“№*, където заедно посрещали различни празници, а в резултат на преживения от смъртта ѝ стрес двамата ищци започнали да имат чувство за безпокойство, тревожност, високо кръвно и други симптоми от психическата травма. Оспорили са възражението на ответника относно механизма на ПТП и наличието на съпричиняване.

С отговора на допълнителната искова молба ответникът е оспорил активната материалноправна легитимация, оспорвайки твърдяното съжителство в едно домакинство на братята и сестрата, както и тя да е разчитала на тях, акцентирайки в това отношение на 16-годишната възраст на ищеца С. към датата на ПТП. Потвърдил е и останалите си възражения.

С Определение №527 от 01.08.2022г. окръжният съд е конституирал Ю. Ю. А. като трето лице-помагач на страната на ответника. Същият не е взел становище по исковете.

С обжалваното първоинстанционно решение е прието за установено въз основа на събраните писмени доказателства и като безспорно, че ищците са братя на Д.М.М., починала на 02.09.2020г. при автомобилна катастрофа в Р.Р. с участник – третото лице-помагач като водач на микробус „Опел“ с рег. №*****, застрахован при ответното дружество. Прието е посредством показанията на разпитаните свидетели К.К., М.М. и Ж.К. да не се установява

между ишците и сестра им да е била налице изключителна връзка, надхвърляща обичайната по смисъла на ТР №1/21.06.2018г. по тълк.дело №1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, тъй като е нормално ишците и сестра им да са прекарвали известно време заедно, което, обаче, да говори за едни нормални отношения, включително и оставянето на детето Д. за отглеждане в семейството на М. М., а, че ишците са се почувствали зле вследствие смъртта на тяхната сестра, да не доказва твърденията за изключителна близост, тъй като се касае за нормална реакция при почти всяка загуба на близък роднина, поради което същите да не са активно легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на сестра им.

Настоящата инстанция, с оглед служебните си правомощия по чл.269 от ГПК, намира обжалваното първоинстанционно решение за валидно и допустимо. Ишците са предявили претенциите си за плащане на обезщетение за неимуществени вреди пред застрахователя на дата 21.19.2020г. и по тях е постановен отказ, при което са налице процесуалните предпоставки по чл.498,ал.3 от КЗ.

Безспорни са обстоятелствата относно наличието на валидно застрахователно правоотношение с ответника по отношение на лекия автомобил, по вина на чийто водач, какъвто е третото лице-помагач, изгубил контрол върху управлението му, според признанията в декларация от 02.09.2020г., и с отнето към този момент право да управлява МПС, според протокола на разследващия полицаи за извършване на справка в базата данни, е настъпило пътно-транспортното произшествие, във връзка с което е налице висящо наказателно дело под общ номер ***/**/**** в Прокуратурата при Областен съд Х., Р.Р.. По повод твърденията за съпричиняване е разпитан св.Й.Г., с когото починалата е живяла на съпругески начала и заедно са пътували в момента на катастрофата, според чийто показания двамата са били с поставени предпазни колани, което противоречи на заявеното от него при проведения на 02.09.2020г. разпит като свидетел в наказателното производство, според което в момента на настъпване на пътно-транспортното произшествие всички пътуващи в микробуса са били без предпазен колан.

Спорът във въззивното производство се концентрира около активната материалноправна легитимация на ишците.

С Тълкувателно решение №1 от 21.06.2018г. по тълк.дело №1/2016г. на

ОСНГТК на ВКС е разширен кръга на лицата по ППВС №4 от 21.05.1961г. и №5 от 24.11.1969г., които имат право да претендират и получат обезщетение за неимуществени вреди от загубата на близък човек, като е указано, че право на такова по изключение има и всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. В мотивите е посочено, че най-близките на починалия по смисъла на двете цитирани Постановления се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Особено близка привързаност може да съществува между починалия и неговите братя и сестри, баби/дядовци и внуци, тъй като в традиционните за българското общество семейни отношения те са част от най-близкия родствен и семеен кръг и връзките им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчно само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в двете Постановления, че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките родственици на починалия.

В настоящия случай, в исковата молба, уточняващата я и допълнителната такава, както и във въззивната жалба се акцентира на това, че ишците и починалата им при процесното ПТП сестра са израснали заедно и впоследствие живели заедно в едно домакинство, като тя разчитала на тях до степен, че оставила детето си преди да замине на работа за Г. на брат си М., който да го отглежда и той и съпругата му поели грижите, като дори подал молба за настойничество над него, а след смъртта ѝ поел всички разходи по

транспортиране на тялото и погребението. Досежно родството между ищите и починалата са изпратени от Община-С.З. удостоверения. Към датата на смъртта й Д. М.а е била на 37 години, брат й М. М. на 38 години, а еднокръвният брат С. М. на 26 години. Въз основа на лаконичните и неконкретни показания на св.М.М.-съпруга на ищеца М. М., според които Д. приемала братята си, особено М., към когото се обръщала за всичко, като баща, тъй като раснали без майка и баща и били отгледани от „дъртите“, не може да бъде обоснован извод за възникнала още от детството изключителна връзка между тримата в резултат на липса на родителска грижа, наложила заместваща я взаимопомощ, при положение, че такава грижа е полагана от възрастни родственици, а и подобни твърдения в исковата молба не са изложени. Не се установява впоследствие тримата да са продължили да живеят в общо домакинство. Напротив, от показанията на св.Ж.К. и св.Й.Г., с когото четири години преди катастрофата Д. е живяла на съпругески начала, е видно, че само двамата братя са обитавали една жилищна сграда, а сестра им е живеела отделно, като са си ходели на гости и са били в много близки отношения, което последно се потвърждава и в показанията на св.К.К. и сочи на една пълноценна и хармонична връзка между братята и сестрата, характеризираща се с типичните за такава контакти, разбирателство и споделяне. Именно поради това, според събраните гласни доказателства, те са понесли тежко загубата й и М. е поел организацията и разходите по транспортиране на тялото на Д. и погребението. От показанията на всички свидетели се установява, че Д. е оставила дъщеря си Д. за отглеждане при нейния брат М. непосредствено преди да отпътува за Г.. Този факт сочи на огромното доверие, което е имала в него, градено в отношенията им през годините, потвърдено в изложеното от свидетелите да е разчитала винаги на братската му помощ. Детето, обаче, не е било отглеждано за продължителен период от време от М. М. и съпругата му, както се поддържа от ищите, предвид установеното то да му е било оставено непосредствено преди пътуването на неговата сестра, при което именно е настъпила и смъртта й. При това положение до инцидента той реално не е упражнявал поверената му от неговата сестра родителска грижа над детето й, полагането на каквато за продължително време евентуално би обосновало извод за прерастване на дотогавашната им привързаност в особено силна такава. През м.09.2020г., малко след нейната смърт, той е подал изпратеното от Община-С.З. заявление

за назначаване на настоянически съвет на малолетната Д., на която да бъде настойник, а съпругата и брат му заместник-настойници, както и заявление за настаняване на детето в семейството му. На 29.09.2020г. лицето Б.Ю.М. е подало декларация №138 за припознаване на детето, което е отразено в акта за раждане, според писмото на О.-Р. с изх.№1100-256/2/25.11.2022г. На 12.10.2020г. детето било взето от неговата баба А.А.Д. от дома на М. М. и отведено в гр.Ч., във връзка с което той подал представената жалба до ДСП-Ч.. Така установените обстоятелства относно обективизираните претенции на различни родственици за поемане на грижите над детето след кончината на неговата майка са неотнормими към предмета на настоящия спор. За него са от значение предшестващите отношения между ишците и починалата им сестра, а те не се установява да се характеризират с изискуемата се изключителност, при която в резултат на конкретни житейски обстоятелства привързаността да е станала толкова силна, че смъртта ѝ да им е причинила морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене присъщите за тяхната родствена връзка, които да е справедливо да бъдат обезщетени.

Обсъденото обосновава извода за неоснователност на предявените иски, които като такива правилно са отхвърлени с обжалваното първоинстанционно решение и то следва да се потвърди.

С оглед на този резултат и във връзка с изричната претенция на въззиваемото дружество за присъждане на юрисконсултско възнаграждение за въззивното производство, на основание чл.78,ал.8 от ГПК във връзка с чл.37 от ЗПрП и чл.25,ал.1 от НЗПрП, жалбоподателите следва да заплатят такова от общо 300лв., определено съобразно действителната фактическа и правна сложност на делото и извършените процесуални действия по него, протекло в едно съдебно заседание, без събиране на доказателства и без явяване на упълномощения юрисконсулт, изготвил отговора на въззивната жалба и писмено становище.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №1 от 03.01.2023г., постановено по търг.дело №1453/2021г. по описа на Окръжен съд-С.З..

ОСЪЖДА М. М. М. с ЕГН:***** и С. М. М. с ЕГН:*****,
двата с постоянен адрес: гр.С.З., ул.“И.“№**, да заплатят на
„Застрахователно акционерно дружество Д.Б.:Ж.и З.“АД, ЕИК *****,
със седалище и адрес на управление: гр.С., район „И.“, ЖК Д.,
бул.“Т.М.Д.“№*, сумата от 300лв. /триста лева/, представляваща
юрисконсултско възнаграждение за въззивното производство.

Решението е постановено при участието на Ю. Ю. А. като трето лице-
помагач на страната на ответника.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на
чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____